

Uluslararası Sosyal
Bilimler Akademisi
Dergisi (USBAD)

International Journal of
Social Sciences
Academy (IJSA)

Yıl 7, Year 7, Sayı 20, Issue 20, Aralık 2025, December 2025

e issn: 2687-2641

Özgünlük kontrolü

Authenticity process

DOI: 1802755

Makale türü: Araştırma
makalesi

Article type: Research
article

Geliş tarihi 13.10.2025

Submitted date

Kabul tarihi 25.12.2025

Accepted date

Elektronik yayın tarihi 20.12.2025

Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Düğmeci, H., & İlik, Ş. Ş. (2025). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi / International Journal of Social Sciences Academy*, 7(20), 1652-1678.

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRETİM PROGRAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Havva DÜĞMECİ¹, Şerife Şenay İLİK²

Öz

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) öğretim programına ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. TYMM, bireyin zihinsel, duygusal, sosyal ve manevi yönlerini bütüncül bir şekilde geliştirmeyi hedefleyen, öğrenci merkezli, beceri temelli ve değer odaklı bir yaklaşımla hazırlanmış yeni bir eğitim modelidir. Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen kullanılarak yürütülmüştür. Çalışmanın katılımcılarını, 2024-2025 eğitim-öğretim yılında TYMM öğretim programını

¹Uzman Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, havvad.hd@gmail.com, Orcid: 0009-0006-2704-5198.

²Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümü, senayilik@erbakan.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7092-379X.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

aktif olarak uygulayan 45 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılar ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmış ve betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Bulgular, öğretmenlerin programın temel hedeflerini bütüncül gelişim, değerler eğitimi, beceri temelli öğrenme ve bireysel farklılıkların gözetilmesi üzerinden değerlendirdiklerini göstermektedir. Çoğunluk programı anlaşılır bulurken, az sayıda öğretmen teorik kavramların yoğunluğunu karmaşık görmüştür. Önceki programlardan farklı olarak TYMM'nin özellikle farklılaştırma, kazanımlardaki esneklik, beceri temelli yaklaşım ve süreç odaklı değerlendirme açısından yenilik sunduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin önerileri ise daha çok uygulama koşullarına yönelik olmuş; evrak yükünün azaltılması, materyal desteği, uygulamaya dönük hizmet içi eğitimler, kılavuz kitap ve aylık-günlük plan ihtiyacı öne çıkmıştır. Sonuç olarak, okul öncesi öğretmenleri TYMM'nin hedeflerini doğru algılamış ve olumlu değerlendirmiştir. Ancak uygulamanın daha nitelikli hale gelebilmesi için öğretmenlere yönelik destekleyici uygulamaların güçlendirilmesi gerektiği ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Okul Öncesi Öğretmeni, Program.

Preschool Teachers' Perspectives on the Türkiye Century Education Model Curriculum

Abstract

The purpose of this study is to explore preschool teachers' perceptions of the Türkiye Century Education Model (TYMM) curriculum. TYMM is a newly introduced educational framework that adopts a holistic, student-centered, skill-based, and value-oriented approach, aiming to foster the cognitive, emotional, social, and moral development of learners. The research was conducted through a qualitative design, specifically employing a phenomenological approach. The participants consisted of 45 preschool teachers who actively implemented TYMM during the 2024–2025 academic year. They were selected using criterion sampling to ensure direct experience with the program. Data were collected using a semi-structured interview form developed by the researcher, and analyzed through

descriptive analysis techniques. Findings revealed that teachers perceived the main objectives of TYMM as promoting holistic development, instilling values, supporting skill-based learning, and addressing individual differences. While most teachers found the program understandable, a minority considered its theoretical and philosophical language to be complex. Compared with previous curricula, teachers emphasized that TYMM introduced significant innovations, particularly in differentiated instruction, flexible learning outcomes, skill-based teaching practices, and process-oriented assessment. Teachers' suggestions were primarily related to implementation conditions rather than program content. They highlighted the need for reducing paperwork, providing adequate material support, offering practice-oriented in-service training, and supplying teachers with guidebooks as well as monthly and daily instructional plans. In conclusion, preschool teachers demonstrated a clear understanding of TYMM's objectives and generally evaluated the program positively. However, they stressed that the effective implementation of the model requires supportive measures such as practical training opportunities and adequate resources. These findings underline that the success of TYMM is not only dependent on its innovative framework but also on the degree to which teachers are provided with tools and support to integrate it into classroom practices.

Keywords: Türkiye century education model, Preschool teacher, Curriculum.

GİRİŞ

İnsanlık tarihinin başlangıcından itibaren bireyin topluma uyumu, kültürel değerlerin aktarımı ve bireysel potansiyelin gerçekleştirilmesinde temel bir rol üstlenen eğitim (Kadıoğlu Ateş & Görgülü, 2023), günümüzde yalnızca bir varlık gösterme süreci değil, niteliksel bir gelişim olgusu olarak ele alınmaktadır. Eğitimin bireysel gelişimi sağlama ve toplumsal kalkınmaya katkıda bulunma hedeflerine ulaşabilmesi, sürecin sistematik ve planlı programlarla yapılandırılmasına bağlıdır (Şıvgın, 2005).

Eğitim programları; yalnızca akademik bilgilerin değil, aynı zamanda beceri, değer ve tutumların kazandırılmasını da amaçlayan planlı öğrenme deneyimlerinin bütünüdür (Caswell & Campbell, 1935; Ornstein & Hunkins, 2014). Bu programların uygulamaya yansıyan yönü

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

olan öğretim programları, belirli derslere yönelik kazanımları, içerikleri, öğretim yöntemlerini ve değerlendirme süreçlerini kapsayan detaylı yapılar olarak tanımlanabilir (Çıtak, 2016; Yıldız, 2023). Öğretim programlarının etkili olabilmesi için bireylerin gelişim özellikleri, toplumun ihtiyaçları ve çağın gerektirdiği beceriler dikkate alınmalıdır.

Günümüzde bilimsel ve teknolojik gelişmelerin hızlı bir şekilde yaşanması, eğitim sistemlerinde köklü değişimleri beraberinde getirmiştir. Geleneksel öğretim yöntemlerinin yetersiz kaldığı bu dönemde, öğrenci merkezli yaklaşımlar öne çıkmakta; öğrencinin bilgiyi pasif biçimde edinmesi yerine, yapılandırarak öğrenmesi hedeflenmektedir (Doğan, 2010). Bu doğrultuda öğretim programları da belirli aralıklarla güncellenmekte ya da yeniden tasarlanmaktadır. Eğitim programlarında yapılan bu değişiklikler; küresel gelişmeler, iş gücü ve sanayi ihtiyaçları, toplumsal dönüşümler, öğrencilerin bireysel farklılıkları, kültürel değerler ve uluslararası standartlarla uyum sağlama amacı gibi çok boyutlu nedenlere dayanmaktadır (Özbay, 1997; Yurdakul, 2024). Bu noktada kritik bir öneme sahip olan program geliştirme süreci; eğitimin hedefleri, içeriği, öğrenme-öğretme stratejileri ve değerlendirme boyutları arasında bütüncül bir uyum tesis etmektedir (Demirel, 2024). Dolayısıyla program geliştirme çalışmaları, değişen bireysel, toplumsal ve teknolojik gereksinimler doğrultusunda eğitim sisteminin dinamik bir yapıda yenilenmesini teminat altına alan stratejik bir mekanizmadır (Şentürk & Berk, 2019).

Başarılı programlar uygulayıcıların programlar üzerinde yapacakları değişim ve uyarlamalara olanak sağlayacak şekilde tasarlanırlar (Taylor, 2016). Ancak, bu programın kaliteli olması, nitelikli şekilde uygulanacağı anlamına gelmez. Uygulama aşamasına geçildikten sonra, uygulayıcı bireyler ya da grubun genelinin programı ne ölçüde anladığı ve içselleştirdiğinin değerlendirilmesi, programın geliştirilmesi açısından en az programın kendisi kadar önemlidir. Ayrıca, hazırlanan programın uygulama durumundaki etkililiği belirlenmeli; bu amaçla, uygulama sırasında ortaya çıkan eksiklikler ve aksaklıklar ile ilgili yapılan araştırma

sonuçlarından faydalanarak bireylerin, toplumun ve yaşanan çağın gereksinimleri tespit edilmeli ve bu yönde programın iyileştirilmesi sağlanmalıdır.

Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) da bu dönüşüm sürecine uyum sağlamak amacıyla, Nisan 2024 tarihinde "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" (TYMM) adıyla okul öncesinden lise düzeyine kadar tüm eğitim kademelerini kapsayan öğretim programlarında köklü bir değişime gitmiştir. TYMM, merkezine insanı alan bir eğitim anlayışıyla bireyin zihinsel, duygusal, fiziksel, sosyal ve manevi yönlerinin bütüncül gelişimini hedeflemektedir. Öğrencilerin kendi ilgi ve yeteneklerine göre esnek, özgür ve anlamlı öğrenme ortamlarında gelişim göstermeleri amaçlanmakta; bu süreçte hak temelli ve gelişim odaklı bir yaklaşım benimsenmektedir (MEB, 2024). TYMM, 2024-2025 öğretim yılından itibaren okul öncesi, 1, 5 ve 9. sınıflardan başlayarak kademeli şekilde uygulanmaya başlanmıştır.

Bu bağlamda, yeni programın içeriği kadar uygulayıcıların yani öğretmenlerin bu programa ilişkin görüşleri de büyük önem arz etmektedir. Eğitim programlarının başarısı yalnızca içeriksel yeterliliğe değil, aynı zamanda uygulamada karşılaşılan sorunların tespiti ve çözüm önerilerinin geliştirilmesine bağlıdır. Öğretmenlerin programa dair bilgi düzeyleri, yaklaşım biçimleri, algıları, uygulama kolaylıkları veya güçlükleri gibi etkenler, programın etkililiğini doğrudan belirlemektedir (Fullan vd., 2006; Kalaycı & Baysal, 2020). TYMM'nin çok yakın bir geçmişte uygulamaya konulmuş olması, bu konuda yapılan bilimsel çalışmaların sınırlı olmasına yol açmaktadır. Bu durum, öğretmen görüşlerinin incelenmesini hem kuramsal hem de uygulamaya dönük açıdan kritik hale getirmektedir. Dolayısıyla bu araştırma, TYMM'nin okul öncesi düzeyindeki uygulanabilirliğini ortaya koyması bakımından alana özgün katkılar sunmakta ve ileride yapılacak program geliştirme çalışmalarına ışık tutmaktadır.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

Bu araştırmada, okul öncesi düzeyinde uygulamaya konulan TYMM öğretim programına ilişkin öğretmen görüşlerinin ortaya konulması amaçlanmakta; bu kapsamda programın hedefleri, anlaşılabilirliği, önceki programlardan farklılıkları ve uygulamadaki etkililiğine ilişkin öneriler ele alınmaktadır. Elde edilen bulgular, TYMM'nin okul öncesi kademesindeki uygulanabilirliğine ilişkin önemli veriler sunarak, ileride yapılacak program geliştirme çalışmalarına ışık tutmayı hedeflemektedir.

YÖNTEM

Bu araştırma, okul öncesi öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) öğretim programına yönelik görüşlerini ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilmiş nitel bir çalışmadır. Araştırma, fenomenolojik (olgubilim) desen kullanılarak yapılandırılmıştır. Fenomenoloji, bireylerin ortak deneyimlerini derinlemesine anlamayı amaçlayan bir yaklaşımdır ve özellikle bir olguya ilişkin bireysel yaşantıların özünü ortaya çıkarmayı hedefler (Yıldırım & Şimşek, 2016). Nitel araştırmalarda sıklıkla kullanılan desenlerden biri olan fenomenoloji (olgubilim) deseni, bireylerin belirli bir olguya ilişkin bilinçli deneyimlerini anlamaya odaklanır (Yalçın, 2022). Bu desen, bireyin tutum ve davranışlarından çok, yaşadığı deneyimlerin özünü anlamaya yönelik olup sübjektif yaşantıların derinlemesine analizine imkân tanır (Tutar, 2023; Creswell, 2018).

Araştırmanın odak noktası, öğretmenlerin TYMM uygulamasına dair öznel deneyimlerinin sistematik bir biçimde toplanarak bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirilmesidir. Nitel araştırma doğası gereği genellenebilir sonuçlar üretmemekle birlikte, incelenen fenomenin daha derinlemesine anlaşılmasına katkı sağlar (Yıldırım & Şimşek, 2016).

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcılarını, 2024 yılında yürürlüğe giren TYMM öğretim programını uygulayan 45 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcılar, ölçüt örnekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Bu örnekleme türü, belirli özelliklere sahip bireyleri araştırma kapsamına dahil etmeyi amaçlayan amaçlı örnekleme yöntemlerinden biridir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Bu çalışmada katılımcıların seçilmesinde temel ölçüt, aktif olarak okul öncesi düzeyinde TYMM öğretim programını uyguluyor olmalarıdır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %22,2'si 25 yaş ve altı, %40,0'ı 26-35 yaş arasında, %31,1'i 36-45 yaş arasında ve %6,7'si 46 yaş ve üzerindedir. Katılımcıların %80'i kadın, %20'si erkektir. Deneyim açısından bakıldığında, öğretmenlerin %31,1'i 0-5 yıl, %42,2'si 6-15 yıl, %17,8'i 16-25 yıl ve %8,9'u 25 yıl ve üzeri deneyime sahiptir. Eğitim durumuna göre ise %68,9'u lisans, %31,1'i yüksek lisans mezunudur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu, sistemli bir süreç izlenerek hazırlanmıştır. Öncelikle literatür taraması yapılarak TYMM ve okul öncesi eğitim programlarına ilişkin çalışmalardan hareketle görüşme formunda yer alacak boyutlar belirlenmiştir. Bu doğrultuda programın hedefleri, anlaşılabilirliği, önceki programlardan farklılıkları ve uygulanabilirliğine yönelik öğretmen görüşlerini ortaya koymaya yönelik açık uçlu sorulardan oluşan bir taslak hazırlanmıştır. Taslak form, eğitim programları ve ölçme-değerlendirme alanında uzman akademisyenlerin görüşüne sunulmuş, kapsam geçerliği, dil ve anlaşılabilirlik açısından değerlendirilmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmış, bazı sorular sadeleştirilmiş, bazıları ayrıntılandırılmıştır. Yapılan bu revizyonların ardından görüşme formu nihai hale getirilerek araştırmada kullanılmaya hazır hale getirilmiştir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler, betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Betimsel analiz sürecinde, veriler önceden belirlenmiş temalara göre sınıflandırılmış, görüşler doğrudan alıntılarla desteklenmiş ve öğretmenlerin verdikleri cevaplara göre ortak temalar çıkarılmıştır. Her soru için ayrı başlıklar altında bulgular sunulmuş, öğretmen görüşleri doğrultusunda yorumlamalar yapılmıştır.

Araştırmanın iç geçerliğini sağlamak amacıyla, veri toplama aracı uzman görüşleri doğrultusunda yenilenmiştir. Verilerin güvenilirliğini artırmak için analiz sürecinde elde edilen temalar bağımsız bir araştırmacı ile karşılaştırılmış ve temalar arası uyum kapsayıcılık oranı (intercoder agreement) yöntemi ile kontrol edilmiştir. Yapılan analiz sonucunda kodlayıcılar arası uyum oranı %85 olarak bulunmuş, bu değer güvenilirlik açısından kabul edilebilir düzeyde görülmüştür. Miles ve Huberman (2015), nitel veri analizinde güvenilirliğin sağlanabilmesi için kodlayıcılar arasındaki uyum oranının en az %80 düzeyinde olmasının kabul edilebilir olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca araştırma sürecinde katılımcı doğrulaması yapılmış, gerektiğinde öğretmenlerden tekrar geri bildirim alınarak bulguların güvenilirliği desteklenmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli hakkındaki görüşlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Programın Temel Hedefleri Hakkında Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşleri

Araştırmanın ilk sorusu olan “Programın temel hedefleri hakkında neler söylemek istersiniz?” sorusuna verilen yanıtlar Tablo 1’de temalara ayrılmıştır.

Tablo 1. Okul öncesi öğretmenlerinin TYMM'nin temel hedefleri hakkındaki görüşleri

Temalar	Katılımcılar	f
Bütüncül	Ö2, Ö3, Ö6, Ö8, Ö12, Ö15, Ö18...	21
Değerler Eğitimi	Ö5, Ö9, Ö11, Ö17, Ö22, Ö31...	11
Beceri Temelli	Ö1, Ö4, Ö7, Ö20, Ö25, Ö29...	8
Bireysel Farklılıklar	Ö10, Ö14, Ö26, Ö34, Ö39	5

Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin (TYMM) temel hedeflerini **“bütüncül gelişim”** olarak değerlendirmiştir. Öğretmenler, programın yalnızca akademik değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve fiziksel gelişimi de kapsadığını vurgulamıştır. Örneğin bir öğretmen, *“Her yönden gelişimi hedefleyen bir yaklaşım görüyorum; sadece akademik değil, duygusal ve sosyal gelişim de ön planda”* (Ö6) diyerek bu bütüncül yaklaşımı ortaya koymuştur. Bir diğer öne çıkan tema *“değerler eğitimi”* dir. Öğretmenler, TYMM'nin erdemli ve ahlaki değerlere sahip bireyler yetiştirmeyi önceki programlara kıyasla daha belirgin şekilde hedeflediğini ifade etmişlerdir. Bu konuda Ö11, *“Çocukların erdemli bireyler olarak yetişmesini hedeflemesi, önceki programlardan en büyük farkı”* diyerek modelin değerler odaklı yönünü vurgulamıştır. Katılımcıların dikkat çektiği bir başka boyut *“beceri temelli öğrenme”* dir. Öğretmenler, programın yaparak-yaşayarak öğrenmeyi teşvik ettiğini ve öğrencilerin sürece aktif katılımını desteklediğini belirtmiştir. Bu konuda Ö1'in şu ifadesi dikkat çekmektedir: *“Program beceri temelli öğrenmeyi merkeze alıyor. Çocukların yaparak yaşayarak öğrenmeleri destekleniyor.”* Ayrıca Ö4 ve Ö20 de öğrencilerin uygulama yoluyla bilgi ve beceri kazandığını ifade etmiştir. Son olarak öğretmenler, TYMM'nin *“bireysel farklılıklara”* verdiği önemi vurgulamışlardır. Katılımcılar, her öğrencinin aynı şekilde

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

öğrenemeyeceği gerçeğinin programda dikkate alındığını belirtmişlerdir. Örneğin Ö14, “Program bireysel farklılıkları gözetmeyi ön planda tutuyor. Tüm çocukların aynı şekilde öğrenemeyeceği artık kabul ediliyor” diyerek bu yönü ortaya koymuştur. Genel olarak, öğretmen görüşleri TYMM'nin okul öncesi dönemde çocukların bütüncül gelişimini, ahlaki değerleri, beceri odaklı öğrenmeyi ve bireysel farklılıkların gözetilmesini temel hedefler arasında gördüğünü ortaya koymaktadır.

Programın Anlaşılabilirliği Yönünden Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşleri

“Bu programın anlaşılabilirliği hakkında ne düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde öğretmenlerin çoğunluğunun programı “anlaşılır” bulduğu belirlenmiştir. Tablo 2’de TYMM'nin anlaşılabilirliğine ilişkin görüşlerin frekansına yer verilmiştir.

Tablo 2. Okul öncesi öğretmenlerinin TYMM'nin anlaşılabilirliğine ilişkin görüşleri.

Temalar	Katılımcılar	f
Anlaşılır	Ö1, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö13, Ö17...	34
Karmaşık	Ö2, Ö3, Ö14, Ö19, Ö28, Ö42...	11

Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğu, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM) öğretim programını “anlaşılır” bulduklarını ifade etmiştir. Öğretmenler, programın hedeflerinin ve kazanımlarının açık olduğunu, uygulamada öğretmenleri yönlendirdiğini vurgulamışlardır. Örneğin Ö5, “Bileşenler net, hedefler ve kazanımlar anlaşılır. Uygulamada zorlanmadım” diyerek programın uygulamaya dönük yeterince açık olduğunu belirtmiştir. Benzer şekilde

Ö13, “Kavramsal yapılar çok fazla ama anlaşılamayacak bir program değil” sözleriyle, yoğun kavramsal içeriğe rağmen programın anlaşılır yapısını öne çıkarmıştır. Ayrıca Ö10’un “İlk kez okuduğumda zorlandım ama örneklerle inceledikçe daha anlaşılır hale geldi” ifadesi, öğretmenlerin deneyim kazandıkça programı daha net kavrayabildiklerini göstermektedir. Genel olarak öğretmenler, TYMM’nin bileşenlerini açıklayıcı ve yönlendirici bulduklarını ifade etmiştir. Diğer taraftan az sayıda öğretmen programın dilini “karmaşık” olarak değerlendirmiştir. Bu görüşe göre özellikle felsefi kavramların yoğunluğu, okul öncesi öğretmenleri için zorlayıcı olabilmektedir. Örneğin Ö3, “Dil çok teorik, özellikle felsefi kavramlar okul öncesi öğretmenleri için zorlayıcı” diyerek programın akademik yönünün uygulamayı güçleştirdiğini belirtmiştir. Benzer şekilde Ö19, “Anlaşılabilirlik açısından önceki programlara göre daha sistematik ama uygulayıcı için sadeleştirme gerekiyor” diyerek dilin daha sade ve anlaşılır hale getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmenlerin büyük bölümü programı anlaşılır bulsa da bazı öğretmenler programın teorik yönünün fazlalığı nedeniyle uygulamada zorluklar yaşanabileceğini dile getirmiştir. Bu sonuç, TYMM’nin anlaşılabilirliğinin büyük ölçüde olumlu bulunduğunu, ancak uygulayıcılar açısından dilin zaman zaman karmaşık görülebileceğini ortaya koymaktadır.

Programı Önceki Programlardan Farklı Kılan Özelliklerine Yönelik Görüşler

“Bu eğitim programını önceki programlardan farklı kılan en büyük yenilikler nedir?” sorusuna verilen yanıtlar çeşitlilik göstermektedir. Tablo 3’te öğretmenlerin bu soruya verdikleri cevaplar temalara ayrılmıştır.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

Tablo 3. Okul öncesi öğretmenlerinin TYMM'nin önceki programlardan farklarına ilişkin görüşleri.

Temalar	Katılımcılar	f
Beceri Temelli	Ö2, Ö4, Ö9, Ö16, Ö20, Ö35...	12
Kazanımlarda Farklılık	Ö1, Ö5, Ö12, Ö23, Ö32, Ö41	9
Farklılaştırma	Ö6, Ö8, Ö11, Ö27, Ö30, Ö38...	14
Değerlendirme Biçimi	Ö7, Ö10, Ö13, Ö22, Ö33	10

Katılımcılar, TYMM'nin en önemli farklılıklarından birinin öğrenme sürecinde beceri temelli yaklaşımı öne çıkarması olduğunu vurgulamışlardır. Öğretmenler, öğrencilerin bilgiyi pasif şekilde edinmek yerine yaparak ve yaşayarak öğrenmelerine imkân tanındığını belirtmiştir. Örneğin Ö2, "Program artık sadece bilgi değil, beceriyi kazandırmayı merkeze alıyor" derken; Ö1, "Çocukların yaparak öğrenmeleri önceki programlardan çok daha fazla destekleniyor" ifadesiyle bu görüşü pekiştirmiştir. Öğretmenlerin bir bölümü, TYMM'nin kazanımlar açısından daha esnek ve çeşitlendirilmiş bir yapı sunduğunu dile getirmiştir. Ö12 bu konuda, "Bu programla birlikte esnek kazanımların oluşu, öğretmenin yaratıcılığını daha fazla kullanmasına olanak tanıyor" sözleriyle yeni programın öğretmenlere daha geniş hareket alanı sağladığını belirtmiştir. Benzer şekilde Ö5 ve Ö32 de kazanımların önceki programlara göre daha yenilikçi ve uyarlanabilir olduğunu ifade etmiştir. Katılımcıların büyük kısmı, programın en dikkat çekici yeniliğinin farklılaştırma boyutu olduğunu belirtmiştir. Özellikle sınıflardaki ileri düzey öğrencilerin de dikkate alınması, öğretmenler tarafından önemli bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Ö6, "Zenginleştirme bölümüyle artık ileri düzey öğrenciler de dikkate alınıyor" diyerek farklılaştırmanın önemine dikkat çekmiştir. Ö8 ise, "Programda ilk kez farklılaştırma bölümü var. Öğrencilerin bireysel düzeyleri dikkate alınarak etkinlik planlanabiliyor"

ifadesiyle bu boyutun uygulamadaki katkısını vurgulamıştır. Öğretmenler ayrıca TYMM'nin önceki programlardan farklı olarak sürece dayalı bir değerlendirme anlayışı benimsediğini belirtmiştir. Bu durum, öğrencilerin gelişim sürecine daha fazla odaklanılmasını sağlamaktadır. Ö7, “Sonuç yerine sürece odaklanan değerlendirme sistemi öğretmenlere daha çok katkı sunuyor” diyerek bu değişikliği olumlu bulmuştur. Benzer şekilde Ö22, “Değerlendirme sisteminin sadece sonuç odaklı değil, sürece yönelik olması çok önemli bir gelişme” diyerek programın değerlendirme yaklaşımındaki yeniliği öne çıkarmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmenler TYMM'yi önceki programlardan ayıran en temel özellikler olarak beceri temelli öğrenmeyi, kazanımlardaki esnekliği, farklılaştırma uygulamalarını ve sürece odaklanan değerlendirme biçimini görmektedir. Bu bulgular, TYMM'nin eğitimde daha kapsayıcı ve öğrenci merkezli bir anlayış sunduğunu ortaya koymaktadır.

Programı Daha Etkili Kılmak İçin Öneriler

“Sizce bu programın daha etkili olabilmesi için hangi alanlarının geliştirilmesi gerekiyor?” sorusuna verilen cevaplar tematik olarak incelendiğinde Tablo 4'te öğretmenlerin cevaplarının temaları ve frekansları bulunmaktadır.

Tablo 4. Okul öncesi öğretmenlerinin TYMM'yi daha etkili kılmak için önerileri.

Temalar	Katılımcılar	f
Evrak Azaltılması	Yükünün Ö3, Ö7, Ö14, Ö25, Ö29, Ö36...	8
Materyal Desteği	Ö8, Ö10, Ö12, Ö17, Ö20, Ö34...	10
Hizmet İçi Eğitim	Ö9, Ö11, Ö18, Ö21, Ö24, Ö28...	15
Klavuz Kitap	Ö4, Ö14, Ö5, Ö22, Ö25...	10
Aylık ve Günlük Plan İsteği	Ö1, Ö2, Ö13, Ö20, Ö37, Ö40, Ö41...	19

Katılımcılar, yeni programla birlikte öğretmenlerin doldurması gereken evrak sayısının arttığını ve bunun öğretmen performansını olumsuz etkilediğini vurgulamışlardır. Ö25 bu durumu, *“Programla beraber doldurulması gereken evraklar o kadar çok ki ciddi bir süre ayırmak gerekiyor”* sözleriyle dile getirmiştir. Benzer şekilde Ö29, *“Öğretmenlerin performansının düşmemesi için evrakların azaltılması gerekiyor”* diyerek evrak yükünün azaltılmasının önemini vurgulamıştır. Öğretmenler, sınıflarda materyal eksikliğinin programın uygulanmasını zorlaştırdığını belirtmişlerdir. Bu doğrultuda Ö8, *“Okul öncesi sınıflarında eksik materyallerin giderilmesi programı daha etkili uygulamak için gereklidir”* diyerek materyal desteğinin önemini vurgulamıştır. Ö34 ise, *“Sınıflarımıza materyal desteği sağlanmalıdır”* diyerek bu ihtiyacı desteklemiştir. Öğretmenler, materyal desteğinin sağlanmasıyla etkinliklerin daha etkili uygulanabileceğini düşünmektedir. Katılımcılar, verilen hizmet içi eğitimlerin çoğunlukla teorik kaldığını ve uygulamaya dönük boyutunun zayıf olduğunu ifade etmişlerdir. Ö24, *“Verilen hizmet içi eğitim uygulamaya yönelik olmadığından programı etkili kılmak için yetersiz”* ifadesiyle bu durumu dile getirmiştir. Ö28 ise, *“Hizmet içi eğitim çok teorik boyutta kaldığından program etkililiğini olumsuz etkileyecektir”* sözleriyle uygulamaya dönük hizmet içi eğitimlerin gerekliliğini vurgulamıştır. Öğretmenler, programın etkili şekilde uygulanabilmesi için sahaya uygun, uygulamalı eğitimlerin artırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin dikkat çektiği bir diğer öneri, kılavuz kitap hazırlanması olmuştur. Ö14, *“Diğer kademelerde olduğu gibi bizde de öğretmenler için kılavuz kitaplar olmalıdır”* diyerek bu ihtiyacı vurgulamıştır. Benzer şekilde Ö5 ve Ö22 de kılavuz kitapların öğretmenlere yol gösterecek önemli bir destek aracı olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlere göre, kılavuz kitap eksikliği uygulamada belirsizlik yaratmakta, bu nedenle öğretmenlerin

sınıf içi uygulamalarda rehberliğe ihtiyaç duydukları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin en fazla dile getirdiği öneri, programla uyumlu aylık ve günlük planların hazırlanması olmuştur. Bu konuda Ö13, *“Yıllardır planlarımızı kendimiz hazırlıyoruz, yeni programla beraber artık sınıflarımıza uyarlayabileceğimiz planlar gönderilmelidir”* diyerek öğretmenlerin planlama sürecinde zorlandıklarını belirtmiştir. Ö1 ise, *“Yeni programın etkili uygulanabilmesi için aylık ve günlük planlar mutlaka hazırlanmalı”* diyerek bu ihtiyacı yinelemiştir. Öğretmenler, plan desteğinin olmamasının programın uygulama gücünü azalttığını ifade etmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde, öğretmenler TYMM'nin içeriğine doğrudan bir eleştiri getirmemiş; daha çok uygulama koşullarının geliştirilmesine odaklanmıştır. Evrak yükünün azaltılması, materyal desteği, uygulamalı hizmet içi eğitimler, kılavuz kitap hazırlanması ve aylık-günlük planların sağlanması, öğretmenler tarafından programın etkili ve verimli uygulanması için öne çıkan başlıca öneriler olmuştur.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada 2024-2025 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlayan TYMM'ye yönelik okul öncesi öğretmen görüşlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modelinin temel hedeflerini anladığı ve ifade edebildiği görülmüştür. Akpınar ve Köksalan'a (2024) göre, Türk eğitim sistemi ciddi bir değişim ihtiyacı içerisindedir ve Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (TYMM), bu ihtiyaca yönelik önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. TYMM, 21. yüzyıl gereksinimlerini karşılamak amacıyla pozitif bilimleri eğitim sistemine entegre ederek bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor öğrenme alanlarını bütüncül bir yaklaşımla bir araya getirmektedir. Model, sosyal-duygusal beceriler ve farklı öğrenme hızlarına sahip öğrenciler için uygun yaşantılar sunmayı hedefleyerek eğitimde kapsayıcı bir perspektif sağlamaktadır. Sosyal Bilgiler

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

öğretmenlerinin TYMM'ye ilişkin görüşlerini inceleyen araştırmaya göre, bazı öğretmenler müfredatın değişim zamanının geldiğini ve TYMM'nin hazırlanmasının yerinde bir karar olduğunu ifade etmektedir. Öğretmenler, değişen dünya şartlarına uyum sağlamak amacıyla müfredatın güncellenmesini olumlu karşılamakta, siyasi ve toplumsal gelişmelerin müfredata yansıtılması gerektiğini savunmaktadır. Aynı zamanda bilimsel ve teknolojik gelişmelerin takibinin yanı sıra milli ve manevi değerlerden kopmamanın önemine de vurgu yapmaktadırlar (Uygun & Akgün, 2024). Yeni modelde bahsedilen öğrenci profilini inceleyen araştırmada, TYMM'nin temel amacının yetkin ve erdemli bireyler yetiştirmek olduğu, bu bağlamda yetkinliği bilgi ve becerilerle, erdemi ise ahlaki değerlerle tanımlayarak insanı ruh ve beden bütünlüğü içinde ele alan özgün bir eğitim anlayışı sunduğu belirtilmiştir (Ateş, 2024). Bu araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenlerinin yeni modelin bütüncül gelişime vurgu yaptığı görüşleri ile uyumludur.

Öğretmenler, TYMM öğretim programlarını anlaşılır bulmakta ve yeni programın önceki programdan farklılaştırma, değerlendirme, beceriler, değerler eğitimi ve kazanımlar açısından ayrıştığını, zenginleştiğini düşünmektedir. Böylece yeni modelle gelen değişikliklerin okul öncesi öğretmenleri tarafından kavrandığı ortaya konmuştur. Karataş (2024), Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin (TYMM) iklim değişikliği, göç, yapay zekâ ve fırsat eşitliği gibi güncel küresel meydan okumalara olan duyarlılığını sorgulayarak, bu dinamiklerin eğitim sistemine entegrasyonunu kritik bir gereklilik olarak değerlendirmiştir. Bu bağlamda yazar; bireylerin zorlu yaşam olayları karşısında toparlanma gücünü ifade eden psikolojik dayanıklılık (yılmazlık) ve değişen koşullara adaptasyon becerisini kapsayan psikolojik esneklik gibi güncel meselelerin müfredatta yer bulmasının önemini vurgulamıştır. Söz konusu kavramlar, bireyin sadece akademik başarıya değil, aynı zamanda belirsizliklerle dolu modern dünyada sosyal ve duygusal bir denge kurabilmesine yönelik stratejik yeterlilikler olarak ele alınmaktadır. TYMM' nin 21. yüzyıl insan profili açısından değerlendirildiği çalışmada; öğrenci profilinde erdem ve yetkinliklerin

yer almasına rağmen, girişimcilik gibi önemli özelliklerin alt bileşen olarak verilmesi ve kariyer planlaması gibi çağdaş yeterliliklerin eksikliğine dikkat çekilmiştir. Ayrıca yapılandırmacı anlayışın ve 21. yüzyıl becerilerinin temel unsurlarından olan “öğrenmeyi öğrenme” becerisinin programda yer almaması modelin yetersiz değerlendirilmesine neden olmaktadır. Buna karşın sosyal girişimciliğin programa dahil edilmesi modelin zenginliğini artıran önemli bir unsur olarak görülmüştür (Yıldırım & Çalışkan, 2024). Arslankara ve Arslankara (2024) TYMM'nin eğitimde yeni bir paradigma sunduğunu, bireyin zihinsel, duygusal, sosyal ve manevi gelişimini bütüncül bir yaklaşımla ele aldığını vurgulamaktadır. Modelin, eğitimi sadece bilgi aktarımı olarak değil, öğrencilerin toplumsal sorumluluklarını yerine getiren erdemli bireyler olarak yetiştirilmesini amaçlayan özgün bir perspektif sunduğu ifade edilmektedir. Bu araştırma sonuçları okul öncesi öğretmenlerinin yeni programın bilgidan ziyade beceriye odaklandığı, bireysel farklılıklara daha çok vurgu yapıldığı görüşüyle uyumludur. Bu durum, TYMM'nin yapısal olarak geleneksel 'içerik aktarımı' modelinden uzaklaşıp, 'öğrenme çıktıları' üzerinden tanımlanan beceri temelli (skill-based) bir eğitime geçişinin sahaya yansımaları olarak değerlendirilebilir. Nitekim öğretmenlerin vurguladığı kazanımlardaki farklılıklar, programın kavramsal, alan ve sosyal-duygusal becerileri bütüncül bir potada geliştirme hedefiyle örtüşmektedir.

İlkokul Türkçe dersi programının incelendiği çalışmada, programın genel olarak iyi yapılandırılmış olduğunu belirtmekle birlikte, kullanılan kavramların yalnızca Türkçe dışında farklı dillerde ele alınmasının sorun yarattığını ve harf öğretimindeki değişikliklerin gerekçelerinin önceki programlarla benzer olmasının ekonomik etkiler doğurduğunu belirtilmiştir. Ayrıca, programların sürekli güncellenmesinin nitelikli eğitim materyali geliştirilmesi açısından önemine vurgu yapılmıştır (Yurdakul, 2024). Ülçay (2024), TYMM'nin öğrenci merkezli yaklaşım, eleştirel düşünme, teknoloji entegrasyonu ve küresel rekabetçilik gibi unsurları kapsadığını belirtirken, altyapı eksiklikleri, öğretmen direnci ve

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

değerlendirme süreçlerindeki belirsizliklerin modelin etkinliğini olumsuz etkileyebileceğine dikkat çekmiştir. Bu nedenle, modelin sürekli gözden geçirilmesi ve iyileştirilmesinin Türkiye'nin uluslararası rekabet gücünü artırmada kritik olduğu ifade edilmiştir. Bu araştırma sonuçları da okul öncesi öğretmenlerinin yeni modelin materyal ve plan desteği ihtiyacı doğurduğu görüşleriyle uyumludur. Fiziki koşulların yeterliliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirildiği çalışmada, öğretim programlarının etkili uygulanabilmesi için uygun fiziki ortamların oluşturulması gerektiği belirtilmiştir (Yıldız, 2023). Bu araştırma da okul öncesi öğretmenlerinin TYMM'nin etkin uygulanabilmesi için materyal desteğinin sağlanması gerektiği görüşü ile paralellik göstermektedir. Uygun ve Akgün (2024) ise sosyal bilgiler öğretmenleriyle yaptıkları çalışmada, TYMM programının etkinliğinin artırılması için teorik değişikliklerden ziyade uygulamaya yönelik etkinliklerin düzenlenmesinin daha etkili olacağını ifade etmişlerdir. TYMM'nin sınıf içi yansımalarını konu alan çalışmada ise sınıf öğretmenleri aldıkları eğitimlere rağmen programdaki öğrenci profilleri, programlar arası bağlantılar, öğretmen yansımaları, zenginleştirme ve destekleme uygulamaları ile ölçme-değerlendirme konularında yeterince bilgilendirilmediklerini belirtmiş; dolayısıyla verilen eğitimlerin yetersiz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır (Uludağ Kırçıl ve Uluçınar Sağır, 2025). Bu araştırma sonuçları da okul öncesi öğretmenlerinin hizmet içi eğitimlerin çok teorik kalması nedeniyle uygulamaya dönük eğitimlerin gerekliliği yönündeki görüşleriyle uyumludur. Bu araştırmanın sonuçları bağlamında öneriler şu şekilde yapılandırılabilir:

- Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin okul öncesi düzeyde daha etkili uygulanabilmesi için öğretmenlere yönelik uygulama odaklı ve sürekli hizmet içi eğitim programları düzenlenebilir.
- Öğretmenlerin programı sınıf içi uygulamalara aktarırken karşılaştıkları güçlükleri ortaya koyan uzunlamasına ve karma yöntemli araştırmalar yapılabilir.

- TYMM'nin farklılaştırma, ölçme-değerlendirme, beceri temelli öğrenme ve değerler eğitimi boyutlarının sınıf içi yansımalarını inceleyen gözlem ve uygulama temelli çalışmalar teşvik edilebilir.
- Program geliştirme ve güncelleme süreçlerinde okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini sistematik biçimde toplayacak geri bildirim mekanizmaları oluşturulabilir.
- Benzer çalışmaların farklı branş ve eğitim kademelerinde yürütülerek, modelin bütüncül ve karşılaştırmalı biçimde değerlendirilmesi sağlanabilir.
- Modelin etkili ve sürdürülebilir biçimde uygulanabilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı ve ilgili paydaşlar tarafından okullara yönelik materyal, fiziki altyapı ve uygulamayı destekleyici kaynaklar sağlanabilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Akpınar, B., & Köksalan, B. (2024). Eğitimde maarif ve müfredat yenileme ihtiyacı: Türkiye yüzyılı maarif modeli üzerinden teorik bir analiz. *Journal of History School*, 68, 27-48.
- Arı, A. (2010). Öğretmen adaylarının ilköğretim programıyla ilgili eğitim fakültelerinde kazandıkları bilgi ve beceri düzeylerine ilişkin görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 279-302.
- Arslankara, V. B., & Arslankara, E. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli'nin felsefi temelleri: Ontolojik, epistemolojik ve aksiyolojik bakış açılarından bir değerlendirme. *İstanbul Eğitim Dergisi*, 1(1), 121-145.
- Ateş, H. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modelinde bahsedilen öğrenci profili "yetkin ve erdemli insan"a ulaşmanın yolu. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(71), 13-35. <https://doi.org/10.29228/SOBIDER.77101>
- Başaran. (2017). Sosyal bilimlerde örnekleme kuramı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(47), 480-495.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

- Bülbül, M. (2018). *2009 ortaöğretim felsefe dersi öğretim programı ile 2017 ortaöğretim felsefe dersi öğretim programının içeriksel açıdan değerlendirilmesi* [Yüksek Lisans]. Cumhuriyet Üniversitesi.
- Caswell, H. L., & Campbell, D. S. (1935). *Curriculum development* (6. bs). American Book Co.
- Creswell, J. W. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri*. Siyasal Kitapevi.
- Çıtak, E. (2016). *Cumhuriyet dönemi felsefe öğretim programlarının program geliştirmenin temel öğeleri kapsamında değerlendirilmesi* [Yüksek Lisans]. Gazi Üniversitesi.
- Demirel, Ö. (2024). *Eğitimde program geliştirme: Kuramdan uygulamaya* (32. bs). Pegem Akademi.
- Doğan, S. (2010). Öğretmenlerin 2005 yılı ilköğretim programına yönelik tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10(4), 2035-2050.
- Fullan, M., Hill, P., & Crévola, C. (2006). *Breakthrough*. Corwin Press. <https://psycnet.apa.org/record/2006-05153-000>
- Gürbüz, Ş. (2021). *Öğretmenlerin öğretim programı okuryazarlık düzeyleri ve öğretim programına bağlılık durumları* [Yüksek Lisans]. Gazi Üniversitesi.
- Kadioğlu Ateş, H., & Görgülü, E. (2023). Köy enstitüsü sisteminin 1940-1954 yılları arasında kuruluşu, kapatılışı ve öğretim programları açısından incelenmesi. *Kesit Akademi*, 9(34), 576-604. <https://doi.org/10.29228/kesit.68366>
- Kalayci, N., & Baysal, S. B. (2020). Sosyal bilgiler öğretim programlarının karşılaştırmalı analizi (2005-2017-2018). *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(1), 106-129. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.544022>
- Karataş, İ. H. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli hakkında. *Alanyazın Eğitim Bilimleri Eleştirel İnceleme Dergisi*, 5(1), 6-11.
- Kıral, B. (2021). Nitel araştırmada fenomenoloji deseni: Türleri ve araştırma süreci. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 92-103.
- MEB. (2024). *Türkiye yüzyılı maarif modeli öğretim programları ortak metni*.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2015). *Nitel veri analizi* (S. Akbaba Altun & A. Ersoy, Çev. Ed). Ankara: Pegem.

- Ornstain, A. C., & Hunkins, F. P. (2014). *Eğitim programı: Temeller, ilkeler ve sorunlar*. Eğitim Kitabevi.
- Özbay, M. (1997). Türkçe öğretiminde programın önemi. *Çağdaş Eğitim*, 232, 34-35.
- Saltan, B. U. (2018). *Özel ilkokul ve ortaokul bünyesinde bulunan program geliştirme servislerine ilişkin program geliştirme servisi çalışanları, öğretmenler ve idarecilerin görüşleri* [Yüksek Lisans]. Yıldız Teknik Üniversitesi.
- Şentürk, Ö., & Berk, Ş. (2019). İlkokul 3.Sınıf fen bilimleri dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Eğitim Bilimleri Dergisi*. <https://doi.org/10.15285/maruaabd.525249>
- Şıvgın, N. (2005). *Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan eğitim programına ilişkin öğretmen görüşleri (Denizli ili örneği)* [Yüksek Lisans]. Pamukkale Üniversitesi.
- Taylor, M. W. (2016). Research commentary: From effective curricula toward effective curriculum use. *Journal for Research in Mathematics Education*, 47(5), 440-453. <https://doi.org/10.5951/jresmetheduc.47.5.0440>
- Tekindal, M., & Arsu, Ş. U. (2020). Nitel araştırma yöntemi olarak fenomenolojik yaklaşımın kapsamı ve sürecine yönelik bir derleme. *Ufuk Ötesi Bilim Dergisi*, 20(153-182).
- Tutar, H. (2023). Nitel araştırma deseni belirleme ölçütleri ve gerekçelendirilmesi. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 25(1).
- Uludağ Kırçıl, R. ve Uluçınar Sağır, Ş. (2025). Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin sınıf içi yansımaları: Öğretmen görüşleri. *Erciyes Eğitim Dergisi*, 9(1), 1-23. <https://doi.org/10.32433/eje.1673094>
- Uygun, K., & Akgün, G. (2024). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin türkiye yüzyılı maarif modeline ilişkin görüşleri. *Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2).
- Ülçay, O. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli değerlendirmesi. *Ulusal Eğitim, Toplum ve Dünya Dergisi*, 1(2), 70-75.
- Varış, F. (1997). *Eğitimde program geliştirme: Teori ve teknikler* (7. bs). Alkım.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

- Yalçın, H. (2022). Bir araştırma deseni olarak fenomenoloji. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 213-232. <https://doi.org/10.18037/ausbd.1227345>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, Y., & Çalışkan, A. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli'nin 21. Yüzyıl insan profili açısından değerlendirilmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 13(26), 204-220. <https://doi.org/10.55605/ejedus.1548121>
- Yıldız, S. S. (2023). *Öğretim programlarının uygulanmasında ortaokul fiziki koşullarının yeterliğine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi* [Yüksek Lisans]. Marmara Üniversitesi.
- Yurdakul, İ. H. (2024). Türkiye yüzyılı maarif modeli: 2024 ilkököl türkçe dersi öğretim programı'nın (1, 2, 3 ve 4. Sınıflar) incelenmesi. *Temel Eğitim*, 24, 76-68.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Education has played a fundamental role throughout human history in enabling individuals to adapt to society, internalize cultural values, and realize their potential. However, the quality of education is as important as its existence, and this quality largely depends on well-structured curricula designed in accordance with social needs and contemporary demands. In Turkey, the Ministry of National Education introduced the "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" (TYMM) in April 2024 as a major reform covering all education levels from preschool to high school. TYMM adopts a holistic perspective that emphasizes the cognitive, emotional, physical, social, and moral development of learners, aiming to nurture competent and virtuous individuals. Since the success of such reforms relies not only on program content but also on teachers' perceptions and experiences, investigating how teachers understand and implement TYMM is essential. This study specifically explores preschool teachers' views on TYMM, focusing on its goals, clarity, distinctive features compared to previous curricula, and suggestions for improvement.

Method

This research employed a qualitative design based on the phenomenological approach, which seeks to capture the essence of participants' lived experiences with a particular phenomenon. The study group consisted of 45 preschool teachers who actively implemented TYMM. Participants were selected through criterion sampling, ensuring they had direct experience with the program. Data were collected via a semi-structured interview form developed by the researcher and validated by field experts. The interviews included open-ended questions addressing teachers' perceptions, experiences, and suggestions regarding the new curriculum. The collected data were analyzed using descriptive analysis, with responses categorized into themes and supported by direct quotations from participants. To ensure reliability, inter-coder agreement was checked, and participant validation was conducted where necessary. Ethical approval was obtained, and participants' anonymity and voluntary participation were guaranteed.

Findings

According to the findings, preschool teachers mostly perceived the main goal of the Türkiye Yüzyılı Maarif Model (TYMM) as promoting "holistic development," while also highlighting values education, skill-based learning, and attention to individual differences. The program was largely considered comprehensible, though some teachers found the language too complex and theoretical. Compared to previous curricula, teachers emphasized the flexibility of learning outcomes, the inclusion of differentiated learning practices, and the shift toward process-oriented assessment as significant innovations. Teachers' suggestions for improving the effectiveness of the program primarily centered on the need for monthly and daily lesson plans. In addition, they stressed the importance of providing material support, practice-oriented in-service training, guidebooks for teachers, and reducing paperwork. Notably, teachers did not directly criticize the program content itself but focused on enhancing the practical conditions for its implementation.

Results/ Discussion

Findings indicated that the majority of teachers perceived the primary goal of TYMM as fostering the holistic development of children, integrating cognitive, emotional, and social domains. Other emphasized aspects included values education, skill-based learning, and attention to individual differences. Most teachers found the program components clear and applicable, though some described the theoretical language as complex. Compared to previous curricula, TYMM was distinguished by its focus on differentiated instruction, process-oriented assessment, and simplified learning outcomes. Teachers also suggested improvements for effective implementation, with the most frequent requests being the provision of monthly and daily plans, increased material support, and practice-oriented in-service training. They also highlighted concerns regarding the heavy workload caused by documentation requirements, which negatively affected their performance. The results suggest that preschool teachers largely understood and positively evaluated the objectives of TYMM, particularly its holistic and skill-oriented approach. However, challenges were reported in terms of theoretical clarity, workload, and lack of practice-oriented support. These findings align with previous studies emphasizing the importance of adequate resources, teacher involvement in curriculum development, and the need for training that bridges theory and classroom practice. The study also underlines that the effectiveness of TYMM depends not only on its innovative framework but also on the extent to which teachers can adapt it to classroom realities. Thus, while TYMM presents a paradigm shift in Turkish education, continuous evaluation and feedback from practitioners remain essential for its success.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Amaç

Eğitim, insanlık tarihi boyunca bireylerin topluma uyum sağlamasında, kültürel değerleri içselleştirmesinde ve potansiyellerini gerçekleştirmesinde temel bir rol oynamıştır. Ancak eğitimin varlığı kadar niteliği de önem taşımakta, bu nitelik büyük ölçüde toplumsal ihtiyaçlar ve çağın gereklerine uygun biçimde yapılandırılmış programlara bağlı olmaktadır. Türkiye’de Millî Eğitim Bakanlığı, Nisan 2024’te okul öncesinden lise düzeyine kadar tüm eğitim kademelerini kapsayan kapsamlı bir reform olarak “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli”ni

(TYMM) yürürlüğe koymuştur. TYMM, öğrenenlerin bilişsel, duygusal, fiziksel, sosyal ve ahlaki gelişimlerini vurgulayan bütüncül bir bakış açısını benimsemekte ve yetkin, erdemli bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte, bu tür reformların başarısı yalnızca program içeriğine değil, aynı zamanda öğretmenlerin algılarına ve deneyimlerine de bağlıdır. Bu nedenle, öğretmenlerin TYMM'yi nasıl anladıklarını ve uyguladıklarını incelemek önem arz etmektedir. Bu çalışma özel olarak okul öncesi öğretmenlerinin TYMM'ye ilişkin görüşlerini; programın hedefleri, anlaşılabilirliği, önceki programlardan ayırt edici özellikleri ve geliştirilmesine yönelik önerileri bağlamında ele almaktadır.

Yöntem

Bu araştırmada, belirli bir olguya ilişkin katılımcıların yaşantılarının özünü ortaya koymayı amaçlayan fenomenolojik yaklaşım teminde nitel bir desen kullanılmıştır. Çalışma grubunu, TYMM'yi aktif olarak uygulayan 45 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Katılımcılar, programa doğrudan deneyimle sahip olmalarını sağlayan ölçüt örnekleme yöntemiyle seçilmiştir. Veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen ve alan uzmanlarınca geçerlik açısından incelenen yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Görüşmelerde, öğretmenlerin yeni programa yönelik algılarını, deneyimlerini ve önerilerini ele alan açık uçlu sorular yer almıştır. Toplanan veriler, betimsel analiz yöntemiyle çözümlenmiş; öğretmen yanıtları temalara ayrılmış ve doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Güvenirliği sağlamak amacıyla kodlayıcılar arası uyum kontrol edilmiş ve gerekli durumlarda katılımcı teyidinde başvurulmuştur. Ayrıca etik onay alınmış; katılımcıların anonimliği ve gönüllü katılımı güvence altına alınmıştır.

Bulgular

Araştırma bulgularına göre okul öncesi öğretmenleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin (TYMM) temel hedeflerini en çok "bütüncül gelişim" yaklaşımıyla ilişkilendirmiş; değerler eğitimi, beceri temelli öğrenme ve bireysel farklılıkların gözetilmesi de önemli boyutlar olarak vurgulanmıştır. Programın büyük ölçüde anlaşılır bulunduğu, ancak bazı öğretmenlerce kullanılan dilin karmaşık ve teorik olduğu belirtilmiştir. Öğretmenler, önceki programlardan farklı olarak TYMM'de kazanımların esnekleştirilmesi, farklılaştırılmış öğrenme uygulamalarının eklenmesi ve süreç odaklı değerlendirme yöntemlerinin önemli

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Öğretim Programına İlişkin Görüşleri

yenilikler olduğunu ifade etmiştir. Öğretmenlerin önerileri incelendiğinde, programın daha etkili hale gelmesi için en çok aylık ve günlük plan desteğine ihtiyaç duyulduğu ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra materyal desteği, uygulamaya dönük hizmet içi eğitimler, kılavuz kitap hazırlanması ve evrak yükünün azaltılması da dikkat çeken diğer talepler olmuştur. Öğretmenler, program içeriğine doğrudan eleştiri getirmemiş; daha çok uygulama koşullarının iyileştirilmesine odaklanmıştır.

Sonuç/Tartışma

Bulgular, öğretmenlerin çoğunluğunun TYMM'nin temel amacını çocukların bilişsel, duygusal ve sosyal alanlarını bütünleştiren bütüncül gelişimi desteklemek olarak algıladığını ortaya koymuştur. Vurgulanan diğer boyutlar arasında değerler eğitimi, beceri temelli öğrenme ve bireysel farklılıklara dikkat edilmesi yer almaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmı program bileşenlerini açık ve uygulanabilir bulurken, bazıları teorik dilin karmaşık olduğunu belirtmiştir. Önceki programlarla karşılaştırıldığında TYMM'nin en ayırt edici özelliklerinin farklılaştırılmış öğretime odaklanması, süreç odaklı değerlendirme anlayışı ve kazanımların sadeleştirilmesi olduğu ifade edilmiştir. Öğretmenler, etkili uygulama için geliştirilmesi gereken alanlara yönelik önerilerinde en sık olarak aylık ve günlük planların sağlanması, materyal desteğinin artırılması ve uygulamaya dönük hizmet içi eğitimlerin sunulması gereğine dikkat çekmiştir. Ayrıca, artmış evrak yükünün performanslarını olumsuz etkilediğini vurgulamışlardır. Sonuçlar, okul öncesi öğretmenlerinin TYMM'nin hedeflerini büyük ölçüde anladıklarını ve özellikle bütüncül ve beceri odaklı yaklaşımını olumlu değerlendirdiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, teorik açıklığın yetersizliği, evrak yükü ve uygulama odaklı desteğin eksikliği gibi zorlukların yaşandığı bildirilmiştir. Bu bulgular, yeterli kaynakların sağlanması, öğretmenlerin program geliştirme sürecine dâhil edilmesi ve kuram ile sınıf uygulamaları arasındaki köprüyü kuran eğitimlerin önemini vurgulayan önceki çalışmalarla örtüşmektedir. Çalışma ayrıca TYMM'nin etkililiğinin yalnızca yenilikçi çerçevesine değil, aynı zamanda öğretmenlerin bu modeli sınıf gerçeklerine ne ölçüde uyarlayabildiklerine bağlı olduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, TYMM Türk eğitiminde bir paradigma değişimi sunmakla birlikte, sürekli

değerlendirme ve uygulayıcı geri bildirimleri başarısı açısından kritik önem taşımaktadır.

Etik Komite Onayı: Bu araştırma için Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulundan 19/09/2025 tarih 26828 sayılı etik izin alınmıştır.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Yazar Katkıları: Yazarlar; bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için eşit düzeyde katkı sağlamışlardır.

Çıkar Çatışması: Yazar(lar); bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması beyan etmemiştir.

Finansal Destek: Yazar(lar); bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Bildirimi: Yazar (lar); bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanması için herhangi bir yapay zekâ aracından faydalanmamıştır.

Sözcük Sayısı: Makaledeki sözcük sayısı 5965